

Aggodalmak a Kodály ügyben

75-ik születésnapján köszönhetjük Bartalus Ilonát!

Békés-Tarhoson kezdett zenei tanulmányai egész életre szóló élményt jelentettek. A budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, Középiszkolai Énektanár és Karvezető szakon szerzett diplomáját követően, a felejtethetlen „Lórántffy” Ének-zenei iskolában kezdett tanítani – ennek utódja a Marczibányi téri Kodály Zoltán Iskola. – Innen szárnyalt messze tájakra, leggyakrabban, hosszabb időre Kanadába, de az USA, Ausztrália, Japán és az Európai országok is szívesen látott vendégtanára, kórusok karnagya volt. Mindenkor elhivatottan és meggyőzően hirdette Kodály zenei nevelési elveit, sokakat meggyőzve ennek jótékony hatásáról, bizonyítva a gyermekek zenei, szellemi, lelki fejlődésének szép eredményeivel.

A TV műsorszerkesztőjeként, tapasztalatait, gazdag ötleteivel színesítve hosszú éveken keresztül kamatoztatta mintegy félszáz zenei tárgyú filmje és televíziós műsorai során. Gyakran fogalmazta meg gondolatait a „jobbítás” szándékával, mint ezúttal is.

Közreadjuk a 2013-ban megfogalmazott gondolatsort, amit ez év nyarán Békés-Tarhoson rendezett találkozón személyesen felolvasott.

További aktív, jó egészségben töltendő életet kívánunk, sok szeretettel!

M. N-N K.

*

1. LEGYEN A ZENE MINDENKIÉ! Igen. Legyen! De melyik zene? Az arányok nem jók, ezt illeti kritikával több ezer zenetanár. Tengernyi kérdése és javaslata van ennek a csodálatos, embernevelő, világot szépítő kultúr csapatnak: **a magyar zenetanároknak.**

2. NÉHÁNY ÉGETŐ KÉRDÉS: Bye Alex vagy (és) Kocsis Zoltán? Ismeretlen gyenge zeneszerző vagy (és) Schubert? Minden nap torna-óra vagy a fele zene-óra? Léleknevelés vagy (és) testnevelés? Legyen a foci mindenkié vagy (és) legyen a zene mindenkié? Miért késlekedünk még mindig a Kodály rendszer beillesztésével a világörökségek méltó gyűjteményébe? Ha a Matyó hímzés megérdemli, akkor a Kodály hagyaték is. Miért szüntettük meg a 20. század legzseniálisabb iskoláját az ÉNEK-ZENEI ÁLTALÁNOS ISKOLÁT?

Britten, Menuhin, Sosztákovics ámulva csodálta. Az általános tanulmányi eredmények nagyon magasak voltak, a zenetanulás következtében.

3. MIÉRT LEGYEN A ZENE MINDENKIÉ? Mert a zene az élet lelke, a költészet és matematika ötvözete, a rendezett hangok szépsége és szent harmat, mely életnedvet permetez szürke szikkadt hétköznapjainkba.

4. ÉS MÉG MIÉRT LEGYEN? Mert a klasszikus zene segít emberlétünk harmóniájának megteremtésében, mivel a zene a LENTBŐL FENTRE EMELI még a legracionálisabb elméket is. Humánusabbá tesz bennünket, segít, hogy becsüljük a rendet és a szépet, hogy legyünk alázatosabbak, szeretettel átítatottak, áradóak. Így kerülünk közelebb Istenhez. Mi zenetanárok hiszünk a zene mindenható erejében. (Én például, talán nem is tanár vagyok, hanem „a szív kertésze”).

5. AZ ÚJKOR MAGYARORSZÁGÁBAN az oktatáspolitikai teljesen elhanyagolja a szívós zenei nevelést, mert a KODÁLYI ARANYKORT egy vészhelyzet váltotta fel: A KOMMERSZ AMERIKA-UTÁNZÁS KORA KÖSZÖNTÖTT RÁNK. Ez nagy baj!

6. AZÉRT NAGYON ROSSZ ÖTLET AZ AMERIKA-UTÁNZÁS, mert az USA-i és KANADAI nevelési rendszer már a 20. század 80-as éveiben teljesen csődbe jutott. (*Bartalus Ilona évekig tanított Kanadában /Kerényi Sándor/*)

„.....a tudás utáni vágy megszűnt és felváltotta a szorgalmas tanulástól való mély irtózás és a harmadosztályú értékek iránti lelkesedés” (A. D. Bloom) Vajon tényleg ezt akarjuk mi utánozni? Képtelenség! Teller Ede intését is megszívlelhetjük: „Ma azt tartják haladásnak, hogy minél több ember éljen jól. A demokrácia oda fejlődött, hogy csak az a szellemi termék számít értékesnek, amelyet még a legbutább ember is megért. Én ezt a legbutább embert szívesen etetném, de azt semmiképpen sem szeretném, hogy a szellemi haladást hozzá igazítsák”.

7. MÁR EGY ÉVTIZEDE IS (2003) írtam egy-egy levelet Mádl Ferencnek, Orbán Viktornak, Magyar Bálintnak, egy-egy jajkiáltást. Két javaslattal éltem:

1. Alakítsunk egy KODÁLY reneszánsz bizottságot, mely visszaállítja a ledöntött értékeket.

2. Kerüljön fel a Kodály koncepció a VILÁGÖRÖKSÉG hivatalos listájára. S hogy mi történt 2003 óta ez ügyben? Semmi! Lelkes fogyasztók, mohón gazdagodók, technikai akrobaták lettünk mára, de mégis félemberek maradtunk. Hiányzik belőlünk az emelkedett belső töltés.

8. ÉS!

A kapitalizmus megérkezése mellett még egy történelmi változás is ránk köszöntött: egy új típusú magyar, az „EUROMAGYAR” van születőben. Ezért, ha most nem vesszük elő az európai-magyar józan eszünket, akkor éppen most veszünk el a nagy gyűjtőmedencében. Kodály éppen ezt akarta megakadályozni. Segíteni akart ennek a nagyon tehetséges népnek, hogy el ne vesszen. Ez volt az ő népboldogító, gyönyörű gesztusa.

9. ELFORDULNI ÉS CSERBEN HAGYNI A KODÁLY KINCSET, körülbelül akkora vétek, mint a Nemzeti Színház lebontása volt, vagy a Lánchíd lebontása lenne. Igaza van Szegő Andrásnak, aki úgy nyilatkozott az újságban: „a magyar kultúra legádázabb árulása, hogy a Kodály módszer elsilányult”.

10. VAN MIRE BÜSZKÉNEK LENNÜNK! Legyünk is, hisz' a világbéli megbecsültségünk is csak saját örökségünk öntudatos felmutatásával növelhető.

„Légy valaki, ha valakinek akarsz látszani.....” tartja a mondás.

Ám menjünk Európába, tartozzunk Európához, ha ilyen erős meheténkünk van, ám menjünk oda, ahol már régen ott vagyunk – de ne önmagunk nélkül. Vigyük a kincseket! Például nyissunk Kodály Iskolákat Brüsszelben, Rómában, Berlinben.

Bartalus Ilona

Bartók–Pásztory díj átadás 2015. mácius 25-én, a Zeneakadémián

Az idei kitüntetettek: *Selmeczi György* zeneszerző, akit az őt laudáló *Fekete Gyula* az általa ismert legsokoldalúbb zeneszerzőnek nevezett.

A szakma rangos másik kitüntetettjei,

A Nemzeti Énekkar és Antal Mátyás Liszt díjas karnagy

Erdei Péter Laudációja

Ritka szép alkalom a mai, amikor egy olyan együtttest és karnagyát ünnepelhetjük, akiknek munkálkodását 2015-ben három évforduló fonja egybe:

1. Idén szeptemberben lesz 30 éve, hogy létrejött az Állami Énekkar, a mai Nemzeti Énekkar elődje, Pásztói Miklós – a Magyar Állami Népi Együttes egykori karigazgatója – irányításával.
2. 25 éve vezeti az együtttest Antal Mátyás Liszt díjas karnagy, és nem utolsó sorban:
3. Antal Mátyás idén tölti be 70. életévet.

Mindenek előtt elgondolkodva állok meg ennél a szónál: NEMZETI. Mit jelent ma ez a szó? Haladni akarván a korról, megnézem az internetet, olvasom: Nemzeti Dal, Nemzeti Színház, Nemzeti Filharmónikus Zenekar, Nemzeti Énekkar, Nemzeti Dohánybolt. Puff!

Na, köszönöm, akkor inkább magam kútfejéből!

Az a szó, hogy NEMZETI a magamfajta ember számára egy magatartást jelent, a legfontosabbat mindabból, ami történelmi távlatban magyar. Ugyanakkor megjeleníti az országos példamutatás felelősségét, a fáklyavivő szerepet, ahová fel lehet nézni, ahonnan tanulni lehet és érdemes, megjelenít valamit, ami hazai és nemzetközi mércével a legkiválóbbak közé tartozik, s akinek működése átöleli az országot, vagy még azon túli területeket is. Voltaképpen ilyen művészegyüttes a mi Nemzeti Énekkarunk is, mely létrejötté óta egyre magasabb szakmai eredményes-